

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

XVIII. Declarat tres alias radices: quæ sunt, locorum nimia multiplicatio,
feminarum incauta adhæsiō, & bonorum virorum perditio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

Contēnen-
tes parua
& venia-
lia, errant.
Aug. lib. de
x. chordis,
cap. 11. &
tract. 12. in
Ioan. circa
fin. tom. 9.

Boëth. c. 6.
Pulchrè
dictum

*cōstantia:

dere: cū tamen per talia perueniatur ad magna. In cuius cōtrarium dicit Aug. lib. de decem chordis: Nolite cōtemnere venialia, quia minima sūt: sed timete quia plura. Plerumque enim bestiaē minutæ multæ nocent. Numquid minutissima sūt grana arenæ? sed si arena ampliùs in nauī mittatur, mergit illam, vt pereat. Quàm minutæ sūt guttæ pluuiæ: nōne flumina implent, & domos deiiciunt? Timenda est ergo ruina multitudinis. Aduertendum præterea, quòd omnis mali origo semper fuit negligentia. Si enim primus Angelus circumstantias debitas, & primus homo similiter, inspexissent; talia nequaquā in peccata corruissent. Propter quod Boëth. lib. De disciplina scholarium dicit: Sicut in vnoquoque opere mater est * diligentia, ita vniuersæ doctrinæ & disciplinæ nouerca est negligentia.

CAPVT XVIII.

Declarat tres alias radices: quæ sūt, locorum nimia multiplicatio, feminarum incauta adhesio, & bonorum virorum perditio.

x1. Radix.

VNDECIMA radix est, locorum nimia multiplicatio, aut in numero monasteriorum, aut in vno monasterio structurarum varie-

varietas. Ex monasteriorum enim multitudine, in exemptis Ordinibus præsertim, sequitur difficultas regiminis; quia quod nimium est, vix, aut nullatenus regi potest, ut

Inconuenientia ex multitudine monasteriorum.

patet in multitudine exercitus: de qua quidam sapiens ait Dario, plus esse contra Alexandrum timendum, quàm de ea gaudendum foret. Sequitur etiam carentia & fratrum penuria faciliter: quia per talia varia loca oportet à locis, vbi quidam essent necessarij, eos mitti aliò. Sequitur insuper minor ad Ordinem fauor, quia raritas rebus pretium imponit. Sequitur prætereà, potissimè apud Mendicantium fratrum Ordines, defectus rerum temporalium: quia cum ex terminis se nutrire habeant, arctitudo terræ multis non finit ministrare victum, vbi paucis sufficeret. Hæc & similia motiua legitur olim monuisse Prædicatorum Ordinem primus postillator totius Bibliæ, Venerabilis Hugo eiusdem Ordinis, iam assumptus in Cardinalatus officium, quatenus scilicet Ordo à nimia cōuentuum multitudine abstineret. Ex multiplicatione verò structurarum in vno monasterio, sequuntur magna inconuenientia, quæ supra lib. i. cap. 17. narrata sunt. Insuper expensæ graues ex eodem imminent, nunc de lignis submouendis, nunc de muris reficiendis, &

Hugo Ordinis Prædicatorum, primus postillator totius Bibliæ. S. Scriptura.

Q 3

nunc

*Timenda
religioni dū
nimum se
amplificat
& extendit.
Ila. 5. 8.*

nunc de rectis refarciendis. Timendum igitur est multis Religionibus, ne illud malum eis appropriari possit *Isaiæ 5. Va, qui coniungitis domum ad domum, & agrum agro copulatis vsque ad terminum loci. Numquid habitabitis vos soli in medio terra? In auribus meis sunt hæc, dicit Dominus exercituum. Nisi domus multa deserta fuerint grandes, & pulchra absque habitatore.*

*XII. Radix
ruinam
religioni
generans.*

*Num. 31.
v. 16.*

*B. Aug. l. I.
Soliloq.
c. 10. to. I.*

*Hieron. ad
Nepot. de
vita Cler.
tom. I.*

Duodecima radix est, feminarum incauta ad hæsiō; siue sint illæ saculares siue monasticæ. De quibus Moyses Num. 31. dicit *Israël, qui obtento bello seruauerunt feminas: Nonne istæ sunt, quæ deceperunt filios Israël ad suggestionem Balaam, & prauari cari vos fecerunt in Domino, super peccato Phogor, vnde & percussus est populus?* Ad idem est B. Augustinus lib. Soliloq. Nihil esse sentio, quod magis ex arce deiiciat animum virile, quàm blandimenta femine. Et Hieronymus ad Nepotianum: *Hospitulum tuum aut raro aut numquam mulierum pedes terat: omnes puellas ac virgines Christi aut æqualiter ignora, aut æqualiter dilige. Vide ne sub eodem tecto manseris, nec in præterita castitate confidas. Nec Sampson fortior, nec Dauide sanctior, nec Salomone potes esse sapientior. Memeto semper quod paradisi colonum de possessione sua mulier eiece-*

eiecerit. Et ad Heliodorum: Quid facit monachus in cellis feminarum? quid sibi volunt priuata & sola colloquia, & arbitros fulgentes oculi? Sanctus amor impatientiam non habet. Ideò idem Hieronymus de vita Clericorum: Feminarum cum Clericis nullo pacto coniuncta permittitur conuersatio. Ianua diaboli, via iniquitatis, scorpionis percussio, nociuum genus est femina. Cum proximat, stimulat, ignem incendit, flammigero igne percutit conscientiam pariter habitantis, & exurit fundamenta montium. Si cum viris feminae habitent, viscarium non deerit diaboli. Medium loquendi cum feminis tenere docet Athanasius libro suo exhortatorio ad monachos, ubi sic dicit: Vita uestra iubeat, lingua suadeat, quia plus auctoritatis exemplum, quam sermo gestat. Feminas probas & Religionis studio Deo dedicatas, cum mensura venerationis honorate, ut nec austeritas inhumana, nec fedulitas sit remissa. In loquendo autem cum eis, praecipue vobis aetas, hora, solitudo vitanda sunt, ut vitetur omne quod contra vos potest fingi, tamquam possit credi. Ipsa feminae semina priusquam nutriatur, intereant: non enim vobis tandem fides facti, sed etiam possibilitas est releganda mendacij.

Tertia decima radix est, bonorum virorum

Q 4

Hieron. ad Heliodor. fortè aduer. Vigilant. cir. fin. tom. 2.

Hieron. ad Oceanum de vit. Cler. tom. 4. *Femina describitur.*

Athanas. in exhor. ad monach.

Qualis femina honoranda.

Quid inter loquendum cum eis seruandum.

XIII. Radix.

Prou. 29.
v. 18.

rum perditio, quia tunc maligni libertatem habent malè viuendi. Sensit hoc, qui ait Prouerb. 29. *Cùm prophetia defecerit, dissipabitur populus.* Perduntur viri boni multipliciter: aliquando ineuitabili morte, violenta vel naturali: aliquando per corruptores animarum, morte deterius morali: aliquando per tyrannos sæculares vel Ecclesiasticos de territorio propelluntur, morte ciuili: aliquando etiam de vno loco mittuntur ad alium, cui subueniendum erit.

Quantum
obstet profligare probos

Cauendum ergo, quantum ratio dictauerit, & quantum est humanitus possibile, ne notabiles viri perdantur: quia in eorum presentia salus animæ conseruatur, quæ in eorum perditur absentia. Vnde Prouerb. 29.

Prou. 29. 2.

In multiplicatione iustorum latabitur vulgus; cùm impius sumpserit principatum, gemit populus. Et iterum: *In multiplicatione impiorum multiplicabuntur scelera, & ruinas eorum iusti videbunt.* Patuit hoc in Moyse, quo viuente religio veteris Testamenti fidelissimè per eum retenta est: & inde moriturus, ait ad Israël: *Novi quòd post mortem meam iniquè agetis, & declinabitis citò de via, quam præcepi vobis.* Sic Iosue moriturus ait ad populum Israël: *Non poteritis seruire Domino.* Et Iudicum 2. dicitur: *Seruieruntq; Domino (scilicet filij Israël)*

Deu. 31. 29

cunctis

Ios. 24. 19.

Iudic. 2. 7.

cunctis diebus Iosue, & Seniorum, qui longo post eum vixerunt tempore. & statim sequitur: Et surrexerunt alij, qui non nouerant Dominum, & opera que fecerat cum Israël: feceruntque filij Israël malum in conspectu Domini, & seruiuerunt Baalim; ac dimiserunt Dominum Deum patrum suorum. Hinc de assumendo Elia in paradisum, per Helisæum 4. Regum 2. clamando dicitur: Pater mi, pater mi, currus Israël, & auriga eius. Currus enim supportat, & auriga dirigit: sic Elias populum Israël supportauerat, defectus supplendo in impetratione pluuiæ, periclitante populo, & reduxit eundem ad veram fidem per impetrationem super holocaustum. Pari modo Helisæo ægrotante, & statim morituro, vt dicitur ibidem c. 13. Descendit ad eum Ioas rex Israël, & flebat coram eo; dicebatque, Pater mi, currus Israël, & auriga eius. Ita rex Iuda Ioas, viuentis Ioiada Sacerdote, eodemque dirigente, optimè rexit regnum, legem, templum, sacerdotium, & alia regulauit sanctissime: sed statim, Ioiada defuncto, se adorari permisit vt Deum, 2. Paralip. 24.

Iudic. 2. 10

4. Re. 2. 12.

4. Reg. 13.
v. 14.

Q 5

CA 7